

Lietuvių Žodis

LITHUANIAN WEEKLY NEWS

Nr. 7 (123)

Detmoldas, 1949 m. vasario 12 d.

IV metai

Lietuviai!

Jau penktą kartą minime Lietuvos Valstybės atstatymo — 16 Vasario — šventę, būdami atskirti geležine uždanga nuo savo Gimtosios Žemės ir net negalėdami susisiekti su Tėvyne pasilikusiais broliams ir seserims. Tėvyne vyksta negailestingas persekiojimas, fizinis Lietuvių Tautos naikinimas ir trėmimas, kuris taip pat reiškia nors ir lėtą, bet tikrą mirtį tolimose Sibiro taigose. Tą daromą XX amžiuje, kada tarptautinis teismas pasmerkė nusikaltimus prieš žmoniskumą, kada Jungtinių Tautų Organizacija savo paskutinėje sesijoje priėmė žmogaus teisių deklaraciją ir pasmerkė genocidą. 16 Vasario šventės proga mes siunčiame kovojantiems ir persekiojamiems tautiečiams Tėvyne ir ištrėmimo savo gilia brolišką užuojautą, įsipareigodami nenulistančia energija tęsti kovą ligi pergalės.

Pasaulinės politikos raida vystosi mūsų naudai, mūsų prietelių ir užtarėjų skaičius augėja, papildomas mūsų pačių kovotojų eilės. Ateitis mums teikia daugiau išsilaivinimo vilčių, bet ir šiandien dar nežinome, kada laimėsime ir galėsime grįžti į savo išlaisvintą Tėvyne. Gyvenamasis momentas mums stato visą eilę naujų uždavinių, kuriuos sėkmingai sprendami turime dalyvauti visi, neatsižvelgiant kur begyvenatume ir kokią pasaulėžiūrą išpažintume.

Sunki ir nelygi Lietuvos laisvinimo kova reikalauja iš mūsų suteikti visas gyvasias jėgas ir vieningą dirbti. Visi tą darbą traukiantieji kliuviniai turi būti iš mūsų tarpo pašalinti. Šiandien mes turime ieškoti ne to, kas mus skiria, bet to, kas mus jungia. Tik suburtomis jėgomis veikdami mes laimėsime.

Ieškodami pagalbos Lietuvos išlaisvinimui, mums visiems parįstami, seni ir prityrę politikai yra išvykę į Jungtines Amerikos Valstybes. Vyriausiasis Lietuvos išsilaivinimo Komitetas teikia tai mistinį ypatingą reikšmę Lietuvos laisvinimo darbe. Tos misijos sėkmingumui reikia, kad mes visi ją remtume kuo kas galime. Ypač didelės paramos mūsų delegatams laukiame iš mūsų brolių amerikiečių, kurie visada sunkiomis Lietuvių Tautai valandomis pirmieji ateidavo pagalbon.

Lietuvių Tautos laisvės kova reikalauja nemažai ir materialinių išteklių. Atsirandant vis naujiems uždaviniams Tautos Fondo išlaidos didėja, o pajamos dėl vykstančio tremtinių kilnojimosi mažėja. 16 Vasario šventės proga Vykdomoji Taryba skelbia tradicinį Lietuvos laisvinimo aukų vakų. Vyriausiasis Lietuvos išsilaivinimo Komitetas kviečia visas Europoje ir kituose pasaulio kontinentuose esančias lietuviškas organizacijas ir paskirus asmenis aktingai prisidėti prie vėjaus organizavimo ir aukų rinkimo, o visus lietuvius — pagal išgalę paremti Tautos Fondą.

Esantieji tremtyje lietuviai skirstomi po visą pasaulį ieškodami laikinės prieglaudos. Šia proga su dideliu dėkingumu minime tuos kraštus, kurių vyriausybės plačiai pravėrė tremtiniams duris ir teikia jiems darbą bei pastogę. Išbarstytą pasaulį lietuvį jėgos be jungiančios organizacijos bus menkos. Šioms jėgoms stiprinti kuriama Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, kuri jungs visus lietuvius. Tat kiekvieno lietuvio šventa pareiga dalyvauti bendruomenėje ir veikliai įsijungti į Lietuvių Tautos kovą prieš jos naikintojus kuo kas gali: gyvu žodžiu, spauda, organizaciniu darbu, materialinė parama.

Kurdami svetimuose kraštuose, mes niekad neturime pamiršti kelio Tėvynei ir tęsti Lietuvos laisvinimo darbą. Mes turime vengti kelių, kurie veda į nutautėjimą ir klaido grįžti išlaisvintą Tėvyne.

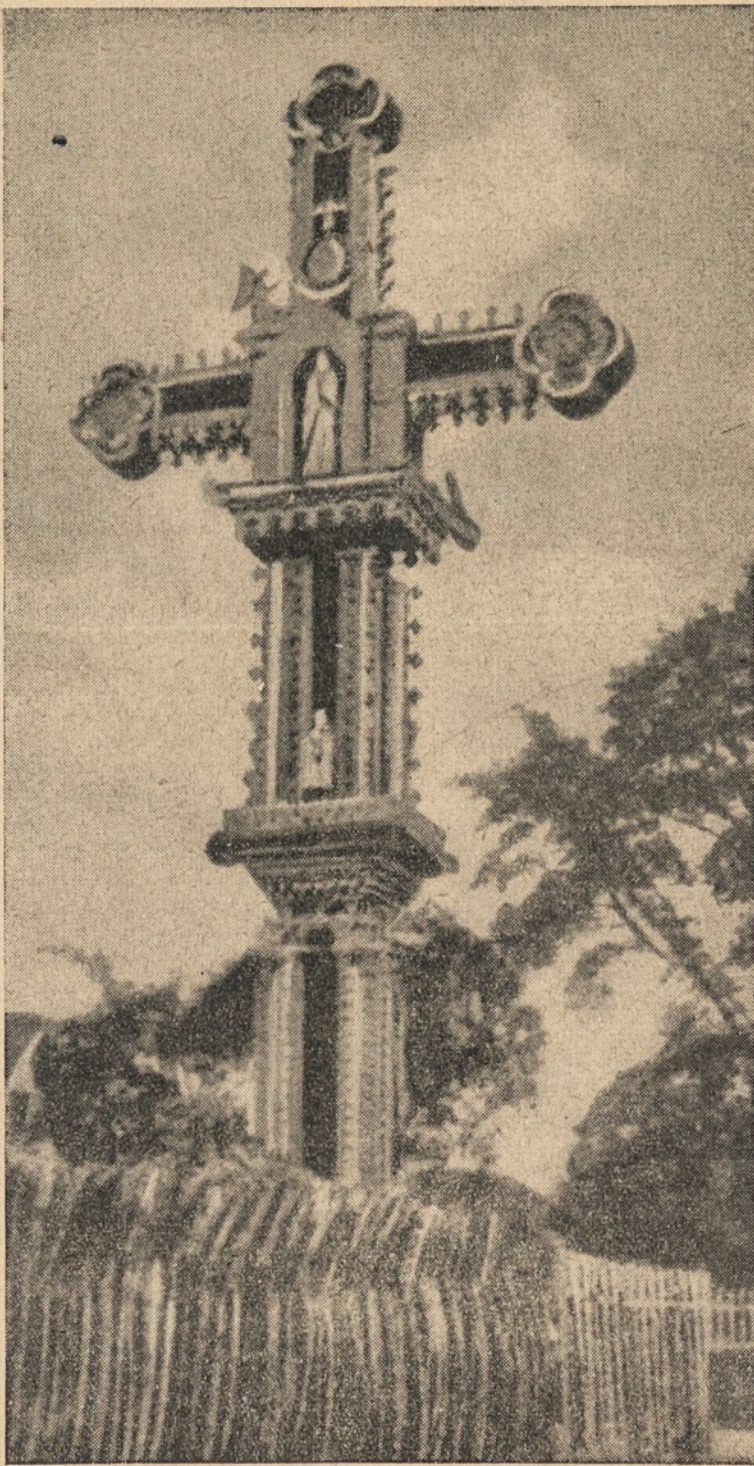
Trisdešimt pirmąją Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo šventę mes sutinkame susirūpinimo, susikaupimo ir gedulo ženklu, šaukdamiesi Aukščiausiojo ištęstai tą kovą ligi visiškos pergalės. Laimėjimą mums laidoja mūsų bylos teisingumas. Iš šio kieto bandymo išsimeis užgrūdinti ir neišsenkančiomis jėgomis išlaisvintoje demokratinėje Lietuvoje išimties atstatymo ir kūrybos darbas.

Vardan tos Lietuvos vienybės žėdyd!

VYRIAUSIASIS LIETUVOS

ISLAIVINIMO KOMITETAS

Tremtyje, 1949 m. Vasario mėn. 16 d.

„O tačiau Lietuva juk atbus gi kada! Neveltui ji tiek iškentėjo. Skausmuo jėgos suaugęs, atgimimo sulaikęs, nes kryžius gyvatą žadėjo“...

Lietuviai Tremtiniai!

Svėdami savo nepriklausomos, bet dabar raudonojo okupanto pavergtos ir baisiai prievartaujamos tėvynės Lietuvos 31 metų sukaktuvę, susibūrę apie laisvai plečiančią savo trispalvę, paduodame vienas kitam ranką ir išpareigojame visomis dvasinėmis bei fizinėmis jėgomis kovoti dėl pavergtos tėvynės ir tautiečių išsilaivinimo.

Po ilgų varginų stovyklinio gyvenimo metų mes, tremtiniai, trokštame įsikurti laisvame krašte, susirasti naują tėvyne, sutinkančią priglauti raudonojo teroro iš savo gimtinės ištrėmtus benamus. Mes vėl norime būti žmonės, nebe mainų prekė. Tas mūsų troškimas pildosi. Kiekvieną dieną dalis mūsų išvyksta į naują laikinę tėvyne, bet vis tiek mes visi gyvename viena dvasia. Kviečiame visus išvykusius ir išvykstančius nepasitraukti iš mūsų kovos gretų, bet jas didinti vis naujais kovotojais, kad visas laisvasis pasaulis sukilis ir pašalinis bausių slauba, apėmusį pusę Europos ir grasiinantį visam pasauliui.

LAPĖ IR VARNA

Tikrovė, ne pasakėčia

Stalinas prabyla lapės balsu, tačiau vakarai girdi Molotovo perkūnus. — Vakarai neišsijuoja nušėbė, ir Atlanto paktas nesudžiūta. — Tikrovinės pasakėčios moralas: Vakarai turi būti tvirti!

Vakarų dėmesį vėl atkreipė sovietų politiniai pasistūmėjimai. Konkrečiai turima reikalo su keliais pažymėtiniais dalykais:

a) Stalinas INS amerikiečių žinių agentūros atstovui pareiškė, kad jo vyriausybė galėtų bendradarbiauti su JAV įieškant kelių prie laipsniuoto nusiginkavimo; kartu jis dar kartą užsiminė apie sąlygas, kurias išpildžius galima būtų sustarti dėl suvaržyto transporto į Berlyną (skaityk: blokados) pakaitimo;

b) Sovietų užsienio reikalų ministerija apkaltino JAV ir D. Britaniją, jog jos turinčios agresyvių planų ir siekia imperializmą;

c) ta pati ministerija perspėjo Norvegiją, kad neprisidėtų prie Atlanto plano;

d) Sovietų užsienio reikalų viceministeris Višinskis „gydosi“ Čekoslovakijos Karlovič Varach, nieko neprisileidžia ir... tariasi su įvairių rytų Europos kraštų komunistų vadais...

Stalino manevro prasmė

Lietuviai žino pasaką apie Mikę Melagelį, kuris buvo vilkų už-

Komunistų doktrina ir zigzagai

Labiausiai visų dėmesį atkreipia faktas, kad medum pasaldintas Stalino pareiškimas padarytas tuo pačiu laiku, kai Molotovas grasinančiu tonu „paklausė“ Norvegijos vyriausybę, ar tiesa, kad Norvegija prisijungianti prie Atlanto pakto ir ar leisianti savo teritorijoje įrengti aviacijos ir jūros laivyno bazines.

Dėl to niekas neatejoja, kad Stalino tikslas — sulaukyti (ypačiai Skandinavijos) valstybes nuo Atlanto pakto. Juk jeigu JAV suiktų tartis su Sovietų Sąjunga, atpultų reikalus jungtis į vieną vienetą kad ir apsigynimo tikslais.

JAV spauda pabrėžia, kad žodžiai neturi jokios reikšmės ir reikia darbu. Tuo tarpu „New York Times“ aiškina, kad Stalinas, įsitikinęs Vakarų pasiryžimu susiorganizuoti, gali įieškoti kokių nors kelių į bendradarbiavimą.

Teisingai pabrėžiama, jog tokios priemonės visiškai derintusi su komunistų doktrina, kuri pažymi, kad pasaulinė revoliucija turinti eiti zigzagais — siekti laimėjimų ir taktiškai atsitraukti...

Saltasis karas nesilpnėja

Kai valandėlei atidėsimė į šalį Stalino zigzagiską manevrą ir pasižiūrėsime, ką sovietai veikia, pastebėsime:

a) sovietai juo toliau, juo labiau terorizuoja jėga okupuotus kraštus;

b) visą laiką jie karštingai sovietina užgrobtas valstybes;

c) intensyviai organizuoja penktąsias kolonas, instruodami komunistų vadus (plg., dabartinį Višinskio „poils“)...

Deja, su galiesiu turime pastebėti, kad vakarai į apgalvotus sovietų šachavimus neatsako gerai apgalvotais ėjimais. Jie tik pabrėžia, jog žodžių neužtenka. Tačiau dar šiandien vienas britų laikraštis rašė, jog karo nebūsią, nebent to Rusija norėtų...

Mes pasigendame aiškias Vakarų nusistatymo. Pasilūymas gi galėtų būti aiškus: išsilaivinti užgrobtus kraštus, baikite nekaltų aukų terorą ir pasitraukite iki senųjų savo sienų.

Vakarai turi būti tvirti

Išdėdinti yra liberalų „News Chronicle“ žodžiai:

— Visi norime sureguliuoti santykius su Rusija. Tačiau rusų politika yra taip pilna sukurtumų, kad kiekvienas protingas turi pažiūrėti dovanotam rusų arkliui į dantis. Vakarai turi būti tvirti. Reikia sukonoliduoti Vakarų Europą, sudaryti Atlanto pakta. Tai yra geriausias kelias susitarti su Rusija...

Timeo Danaio et dona ferentes, — sakytą senaisiais laikais. Šiandien teisingai pabrėžiama: bijome sovietų ir dovanas nešančių...

Jeigu, kaip amerikiečių spauda rašo, Stalino gestas tiktai paskubins sudaryti Atlanto pakta, — to senstantio žmogaus karnavalas lapės kaukėje dar kartą baigsis fiasco.

Kad taip vieną kartą baigtųsi iki gyvo kaulo įgrisęs viso pasaulio „proletarų“, (atsėit, komunistų) karnavalas ir būtų nuvalytas Rytų Europa nuo kalėjimų, koncentracijos stovyklų ir masinių kapų dekoracijų.

J. Kuzmionis

NUŠALINTAS GRAIKIJOS SUKILĖLIŲ VADAS

BBC, II. 7. Graikijos komunistų sukilusių banditų ir sukilėlių vadas „gen. Markos“ yra nušalintas. Markos esąs rimtai susirgęs ir negalįs atlikti jam pavestųjų pareigų. Prieš kurį laiką jis buvo pareiškęs savo sutikimą bendradarbiauti tam tikromis sąlygomis su Graikijos vyriausybe.

„Laisvosios Graikijos“ radijas pranešė, kad į Markos vietą yra paskirtas Nicholas Zachariatas, komunistų partijos gen. sekretorius. Korespondentai iš Atėnų tvirtina, kad Markos yra buvęs Titio šalininku, todėl turėjęs kapituliuoti ir savo vietą užleisti Maskvos ištikimiesiems tarnams.

PASIKĖSINIMAS PRIEŠ PERSIJOS SACHĄ

UP, II. 5. Vasario 4 d. prieš Persijos sachą buvo įvykdytas atentatas. Pasikėsintojas buvo suimtas.

Ryšium su šiuo pasikėsiniu, Persijoje buvo uždrausta daugiau kaip 60 kairiosios pakraipos laikraščių, kuriuos administravo Tudeh partija. Ši partija anksčiau siekusi atiduoti Persijos Azerbeidžaną Rusijai, kaip labai palanki komunistiškajam rusų režimui, buvo uždrausta.

— Istanbulas. Turkija per 1948 metus eksportavo 42 ml. kg. tabako, arba daugiau kaip pusę viso Turkijos tabako derliaus.

MASKVA PUOLA ATLANTO PAKTĄ

VASINGTONE VYKSTA SVARBŲS PASITARIMAI. KREMLIUI NEPATINKA NORVEGIJOS LAIKYSEN. STALINO TARIAMIEJI TAIKOS NORAI DAR VIS KOMENTUOJAMI

Praėjusių metų rudenį, išryškėjus V. Unijos tikslams ir potencialui, pasigirdo pirmieji nerūsūs balsai, kad reikia sukurti Atlanto Pakta.

Dėl tradicinės JAV izoliacionistinės politikos atrodė, kad pasaulis į šį planą pradžioje žiūrėjo skeptiškai. Tačiau gyvenimo tikrovė parodė, kad po Prezidento rinkimų

JAV visu uolumu ėmėsi šį planą realizuoti.

Prieš Kalėdas aukštieji JAV kariniai užs. reik. min. pareigūnai uoliai lankė visas Europos valstybes šlapus geležinės uždangos. Jų surinktos informacijos buvo tiek svarbios, kad šių metų pradžioje įvyko tarp JAV, Kanados, ir Briuselio Pakto valstybių pirmieji pasitarimai.

Labai sunku buvo apsispręsti Skandinavijai. Pasibaigę Skandinavijos valstybių pasitarimai nedavė pagėdaujamų vaisių. Norvegija ir Danija jaučiasi nesaugios neutralumo priedangoje ir glaudžiasi prie Vakarų didžiųjų. Iniciatyvą čia turi Norvegi-

jos užs. reik. min. Lange, vasario 6 d. tais reikalais pasiekęs Vašingtoną. Oficialūs komunkatai sako, kad

Norvegija norinti patirti, kokius įsipareigojimus jai uždėtų Atlanto Paktas.

Jau vasario 7 d. vakare Langę priėmė JAV užs. reik. min. Acheson, o II. 8. Vašingtone buvo suauktas visų Briuselio Pakto signatarų posėdis. Manoma, kad Vakarų politikai kartu su JAV užs. reik. ministru aptars Norvegijos iškeltus klausimus.

Gyvas diplomatinis judėjimas, greičiausiai turįs ryšį su pasitarimais Vašingtone, vyksta ir Londone. Čia

Bevinas jau kuris laikas nutrukstamai konferuoja su Skandinavijos pasiuntiniais. Maskvai ne nuo šiandien nepatinka Vakarų konsolidacija, kuri iš Briuselio Pakto auga į milžinišką jėgą. Todėl Maskva deda visas pastangas Atlanto Pakto suformavimui sutrukdinti ar bent nutęsti. Ryšium su tuo prieš išvykstant Norvegijos užs.

reik. ministrai į Vašingtoną, Oslo buvo gauta nauja Sovietų nota, kurioje

Kremlius reiškia nepasitenkinimą Norvegijos atsakymu į prieš tai pasiūstąją Maskvos notą.

Rusija, rodydama savo „talkingus norus“, siūlo Norvegijai sudaryti nepuolimo pakta.

Maskva įskamiai pabrėžia, kad ji nepakęsianti, jog Norvegija prisidėtų prie Maskvai nepageidaujamo valstybių susigrupavimo.

Maskvos notos turinys panašus į prieš 10 metų Lietuvos Vyriausybės pasiūstą Maskvos ultimatumą sudaryti nepuolimo pakta. Tuomet Lietuvai nieko nekeno, kaip nusileisti jėgos diktatui. Šiandien Norvegija yra laimingesnė, nes jos užnugary stovi galingoji Amerika.

Naujai besiformuojas Atlanto Paktas yra lyg krisias Maskvos aktyje. Šiomis dienomis Maskvos radijas pradėjo aršų Vakarų bloko puolimą. „Pravda“ rašo, kad vakarų Europos valstybės nori ūkiškai ir militariškai apsupti Rusiją ir primena, kad šis paktas neatitinka JT dėsnius ir yra nukreiptas prieš Sov. S-gą. Šio pakto tikslas — JAV ir D. Britanijos dominavimas šiame pasaulyje, teigia „Pravda“.

Maskvos radijas šia proga primena neseniai padarytus Stalino pareiškimus dėl sustikimo su Trumanu ir kitais didžiaisiais. Šie Stalino vienai amerikiečių žinių agentūrai pateikti atsakymai visame pasaulyje buvo šaltai sutikti, ir į juos pažūrėta kaip į naują bolševikų propagandinį manevrą. Ir neapsiriktai. Vos kelioms dienoms nuo Stalino pareiškimo praėjus, Maskva juos naudoja, kaip Sov. Rusijos taikos alyvų šakelę.

Vasario 7 d. D. Rūmuose D. Britanijos užs. reik. min. paskelbė McNeil, atsakydamas i komunistų atstovo paklausimą, pareiškė, kad

Staliniui turėtų būti žinomas normalus diplomatinis kelias, jeigu jis nori taikos.

D. Britanija tai skaito propagandinį triuką, kuris turėtų patarauti tik Sov. Rusijai. Galimas dalykas, kad sėkmingai vykstant Atlanto Pakto pasitarimams, Stalinas savo pareiškimais noris sutrukdyti jų eigą. Tokia yra oficiali D. Britanijos nuomonė apie Stalino taikingus tikslus.

Vasario 8 d. Prancūzijos užs. reik. min. Sumanas pareiškė, kad Didžiosios vakarų valstybės tik tuomet sutiks pradėti derybas su Sovietais, kada bus panaikinta Berlyno blokada. Tuo būdu šį kartą Sovietų propagandinis manevras nepasiekė tikslo.

KĀRAS KINIJOJE TĖSIASI

Reuter, II. 7. Kinijos komunistų partija atmetė tautinės vyriausybės taikos pasiūlymus. Min. pirm. dr. Sun Fo pranešė, kad su komunistais bus kovojama ligi galo.

Kantone įvyko pirmasis tautinės vyriausybės posėdis, kuriame šis P. Kinijos uostamiestis paskelbtas laikinąja tautinės Kinijos sostine. Dr. Sun Fo demetavo gaudus, kad jo vyriausybė esama nuomonų skirtingų.

— BBC, II. 7. Londone vasario 9 d. prasidėda naujas bandymas sudaryti taikos sutartį su Austrija.

PULKININKAS TOKAJEVAS PASAKOJA

VISAGALĖ PARTIJA

prasti iš to, kad čia yra per 50 visasajunginių ministerių ir per 500 atskirų „respublikų“ ministerių, kurių kiekvienas turi mažiausiai po penkis padėjėjus ir galybes padėjėjų padėjėjų.

Paslaptingasis Kremlius

Kremlius yra pasaulinio komunistinio centralė. Čia gyvena su savo šeimomis ir tryliką parinktųjų Sov. Sąjungos vadų. Į Kremliu galima patekti arba tik pašauktam ar ten stačiai nugalbentam; joks Sov. Sąjungos pilietis savo iniciatyva ten patekti negali. Iš bevardžių žmonių Kremliuje gali gyventi tik valytojos, tačiau jos niekada nepamatavo pasaulio už Kremliaus sienų. Net ir pašauktasis į Kremliu, prieš ten patekdamas, turi pereiti mažiausiai 6 kontroles. Parinkti MVD daliniai saugo ne tik visus įėjimus į Kremliu, bet ir didžiausias pinigų sumas surenka už tariamuosius „savo“ veikalus. Jo raštai spausdinami milijonais egzempliorių ir už juos mokami pasakiški honorarai.

Kremliaus kunigalkščiai

Laimingųjų Kremliaus gyven-tojų turtai priylgysia caro didžiųjų kunigalkščių turtus. Netoli Maskvos esą Stalino, Kaganovičiaus ir Vorosilovo dvarai toli prašoką Vokietijoje ir Anglijoje matytus dvarus. Aukštieji dignitoriai ne tik važinėja liuksusiais Pakardais, bet ir turi eiles valstybės apmokamų tarnų. Kiekvienas ministeris turi po padėjėją aprūpinimo reikalams, kurio pareiga aprūpinti savo šefą ne tik įvairiais skanėstais, bet ir brangenybėmis. Turlingiausias Sov. Sąjungos žmogus esąs pats Stalinas. Jis turi ne tik vilas ir dvarus, bet ir didžiausias pinigų sumas surenka už tariamuosius „savo“ veikalus. Jo raštai spausdinami milijonais egzempliorių ir už juos mokami pasakiški honorarai.

DIDI DIENA

Vasario 16-joji — kiekvienam tauriam lietuviui didi, šventa diena jau 31 metai! Bet kaip ne vienodai mes jau 1918-49 m. tarpnyje išgyvename:

Vasario 16-joji 1918 m. — karių ir kunigaikščių Lietuvos su atgimstančia Lietuvos valstybe jungties diena; nepalaužiamos tautos valios ir noro gyventi laisvai deklaravimo diena; Vasario 16-joji iki 1940 m. — aukšto laipsnio valstybinio sąmoningumo ir tolydžios patangos laisvoje Lietuvos Respublikoje akcentavimo ir pasididžiavimo diena!

Vasario 16-joji dabar — Nepriklausomybės netekus — laisvės kovos ryžto ir pareigos diena pavergtoje Tėvynėje, tremtyje ir emigracijoje.

Nūdienė Vasario 16-sios prasmę įpareigoja kiekvieną tautos narį įsijungti į visuotinę Tėvynės laisvinimo kovą. Įpareigoja istorinės Lietuvos karių ir kunigaikščių, knygnešių ir Nepriklausomybės kovų aukų, pogrindžio kovotojų ir Sibiro tremtinių vardus. Jų kančių, kraujo ir gyvybių aukos yra šventas testamentas, įpareigojantis kiekvieną gyvą tautos narį testis laisvės žygi iki pergalės triumfo!

Ir mes jį vykdomė — Tėvynės giriose, tremties barakuose ir emigracijos platybėse. Betgi didžiausia šio laisvės testamentą vykdyti mums naštą slepia mūsų brolių Tėvynės fronte. Jų žygius nuolat lydi kančios, kraujas ir mirtis. Ir tik besąlyginis tarpusavio pasitikėjimas, nesukrečiama vienybė ir nepaprastai Tėvynės meilė yra patikimasis jų ginklai, kurių įveikti neišstengia nei raudonųjų gaujos, nei jų ugnis, nei plėnas.

Tėvynės laisvinimo armija yra tauta, visa tauta. Todėl, vaduodami Tėvynę, jie nesirūšioja grupėmis ir nesiskaido partijomis.

Laisva Tėvynė — visos tautos programa. Neleško jie tad kiekvienas savo kiemui extra nuopelnų ir jais nespekuluoja.

Bet tai, deja, kai kada padarom mes. Nesidrovime kartais, kaip anie dramos garbės speku-

liantai, paoperuoti sufantazuotais duomenimis, jei tik tai patarnauja „kūrėjo“ labui ar jo grupės tikslui. Nepagalvojame, kad tuo būdu apipiešime tikrąs tautos herojus, juos įleidžiame, bet laisvės žygių aktyvų ir savo nuopelnų vien tuo tik nepadidiname.

Tiesa, tremtyje ar emigracijoje mes negalime taip vaizdžiai pasiaukoti ant žudomos Tėvynės aukuro, kaip juos likusieji. Tačiau ir už jos sienų nublukšti mes galime dėl Tėvų žemės laisvės labai efektingai kovoti. Ir čia kova yra tiek pat svarbi, kiek ir anapus. Anos pusės aukų prasmė būtų mažesnė, jei tremtis ir emigracija jų nepopularintų Vakarų orbiatoje, jei nuolat neklaibintų pasaulio opinijos mygtukų, jei nejudintų rambokos Vakarų sąžinės, operuodamos ne tik garbinga praetimi, bet ir slogia dabartimi, kurios ludytojai ir iš dalies formuotojai Tėvynėje kaip tik ir yra žalieji mūsų girių broliai.

Laisvės kova yra visuotinė ir sutartinė Tėvynės pogrindžio, tremties ir emigracijos veikla, harmoningi visų mūsų žygiai ir darbai, siekiant Lietuvos Nepriklausomybės.

Bet sutartinumui ir darnumui mes dar dažnai nusižengiame. Tremtyje kartais esame linkę visumos interesus subordinuoti daliai interesams. Ir savais keliais uiname taip toli, kad pavojingai statome aukščiausių mūsų institucijų autoritetą. Tariamės turėti ramią sąžinę, leisdami juodoms nesantaiskoms katėms skersuoti sutartinio laisvės darbo ir kovos kelius.

Emigracijoje metamės į parapajinėjus reikšmės draugijėlių organizavimą, ignoruodami gal ne menkesnių kaip mes patirtojų seniai sukurtas draugijas ir tuo būdu kasdini separatizmo griovius tarp įvairių laikų toje pačioje žemėje atsiradusių lietuvių.

Blasko ir sklaido mus kiti horizontaliai: į visas šalis ir po visus kontinentus. Tai mus silpnina. Bet mes patys šį jėgų skaldymo procesą dar pagiliname, nes tik ten klesti pilnas lietuviškas gyvenimas. Nuvykusiems reikės tik įsijungti į gyvą visuomeninį organizmą ir nereikės eikvoti energijos, kuriant naujas lietuviškas organizacijas, kaip, kad tai reikėtų kurti Australijoje ir kur kitur. Jis kvietė visus pajėgius lietuvius, nuvykus į Ameriką, tuoj jungtis į visuomeninį gyvenimą, kad nuvykusiuji naujas kraujas dar labiau pagyventų Amerikos lietuvių širdies plakimą. Tik bendromis jėgomis, broliai anapus ir šiapus Atlanto gali tikėtis pasiekti didįjį tikslą — Tėvynės išlaisvinimą.

Ypatinga padėka tenka Seligenstadto vaiviešiesiems Seiminkams, kurie diu dienas nuo širdžių rūpinosi suvažiavimo dalyviais. Prie to daug prisidėjo vietos LTB K-to pirm. p. Jurgaitis.

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

Sio suvažiavimo aprašymas būtų nepilnas, nepaminėjus Seligenstadto naujai atskiriusio ansamblio, kuriam vadovauja p. Prigintienė. Vasario 1 d., vos po dviejų savaitių pasirengimų, vietos bendruomenė ir suvažiavimo dalyviams buvo suorganizuotas puikus meninis pasirodymas, susilaukęs klausytojų gražiausio įvertinimo.

Br. Aušrotas

vertikaliai: ne tik toje pačioje žemėje, bet net ir toje pačioje institucijoje ar organizacijoje taip pasiskaidome, kad paskui jau ir norėdami nesugebame rasti bendro vardiklio. Ir skaudžiausia yra tai, kad trupinė ne dėl esmės, ne dėl tikslo, bet dėl formos, metodo ar netgi ambicijos. Kartais giliai nuslėpę puoselėjame viltį, kad „originalia“ ir netolerantiška savo politika susikrausime nuopelnų fondą, realizuotą Laisvės Saulei patekėjus. Nenorime suprasti, kad tokie mūsų vingiai kaip tik ilgina kelią į Laisvės Aušrą.

Mūsų jėgos ribotos. Istorinio likimo mums pateikti uždaviniai — milžiniški. Bet mes juos turime išspręsti. Ir išspręsim. Tik visus savo pastangas turime nukreipti į pagrindinį tikslą. To reikalauja Nepriklausomybės Dienos prasmė. Kiek mes nukrypstame nuo laisvės kovos kelio ir partinių arba asmeninių interesų takus, tiek mes nusikals-tame Vasario 16-sios idėjai.

Tiesa, per 9 nelygios kovos metus padaryta daug. Bet jei kiekvienas mūsų aktyviai dalyvautų bendruomenės gyvenime, sąžiningai atlikdamas visas savosios bendruomenės prievoles — mes sudarytume tvirtą pagrindą visai laisvės akcijai. Ir jei išmoktume ideologinių ir politinių sambūrių jėgas ir išteklius įjungti į darnią ir vieningą laisvės kovą, o grupių interesus palenkti didžiam tautos reikalui, — mūsų žingsnis į Tėvynės Laisvės Aušrą būtų daug tvirtesnis ir spar-tesnis.

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

Dr. J. Paplėnas

NAUJAS LAPAS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ GYVENIME

„MŪSŲ PASTOGĖS“ PASIRODYMO PROGA

Emigracijai į JAV tebestovint vietoje, o Kanadai ir kitoms kraštams pasirodant tik su ma žutėmis imigracijos schemomis, visai pagrįstai tremtinių akys vis labiau krypta į tolimąją Australiją, kuri tremtiniais plačiai yra atvėrusi duris. Todėl visai ne-nuostabu, kad kiekvienas Australijos lietuvių gyvenimo įvykis sekamas Vokietijoje gyvenančių tautiečių su tikru susidomėjimu.

Ir štai š. m. sausio 26 dieną Australijos lietuvių gyvenime reiklia laikyti istorinė. Tai diena, Australijos tautinėje ir valstybinėje šventėje Sydney'je pasirodo pirmasis spaustuvėję spausdintas Australijos lietuvių laikraštis „Mūsų Pastogė“. Jam duotas oficialus Imigracijos ministerio leidimas. Leidžia Australijos lietuvių Draugija. Atsakomasis redaktorius yra Dr. J. Pirm. Antanas Baužė, redaktorius — rašytojas Juozas Zukauskas (Laikr. adresas: 5 Hampden Str., Hurlstone Park, Sydney, N. S. W., Australia). Išleina kas savaitę.

Redakcijos vedamajame pasisakoma: „Išeinam į plačiuosius Australijos plotus su spausdintu lietuvišku žodžiu. Seniai visų laukta, gimtąją žemę dviekiniai lietuvišku laikraščiu. Išeinam lankyti brolių ir seserų, paguosti jų, pradžiuginti, praskaidrinti apsiūkusius jų veidus, pastiprinti jų jėgas nelengvame tremties kelyje“.

Apie savo uždavinius ir kryptį laikraštis taip pasisako: „Mūsų Pastogė“ pirmuoju savo uždaviniu laiko tarnauti Australijos lietuvių D-jos tikslams, kaip jie pažymėti D-jos įstatuose. Mes stengsimės talkininkauti besikuriantiems Australijoje lietuviams visais jiems rūpimais klausimais. Teiksime jiems kuo išsamesnias visokeriopas politinę, ekonominę bei kultūrinę informaciją, apimančią platųjį pasaulį ir ypač — pavergtąją Lietuvą“.

„Šią spaudos misiją atlikdami, mes griežtai laikysimės spausdintojo žodžio kultūros, garbin-gio jo etikos“.

„Lygiai gerbime ir pasitar-nausime kiekvienam politiniam įsitikinimui, kuris tik neprieš-tauja vyriausybės lietuvių tremties bendruomenės tikslams ir Lietuvos laisvei. Taip pat lygiai respektuosime krikščioniškas religijas bei religinius įsitiki-nimus“.

„Tvirta vienybė, tikras noras pasitarnauti bendram mūsų la-bui, gera valia ir pagarba lauo-gui — tai svarbiausieji principai, kuriais mes grindžiams tiesių ir aiškų bendradarbiavimo kelią“...

Pirmam numerijje plačiau rašoma apie Australijos lietuvių Draugiją, paskelbti jos įstatai, paminėta Australijos tautinė šventė, Klaipėdos krašto prisil-jungimo suktaktis, gana tiksliai nušviesta dabartinė padėtis Lie-tuvoje, duota informacija iš pa-saulinės politikos, šiek tiek duo-ta žinių iš vietos lietuvių gyveni-mo. Angliškame straipsnyje gražiai apibūdinama lietuvių tautos istorija, liet. kalba, kul-tūra.

Laikraštis 6 psl., iliustruotas 6 liet. klišėmis, simpatiškos išvaiz-dos. Dar pasigendame kai kuri-rių lietuviškų ženklų (balsėms), kurių spaustuvė dar nespėjusi įsigyti.

Nors pirmieji žingsniai, tiesa, gana kuklūs, bet teikia daug vil-čių.

Idomu, ar „Australijos Lietu-vas“, kurio jau yra išėję 10 nu-merių ir kuris kas karta vis da-

bet gi, ar tai patogumai, apie kuriuos užsimota rašyti? — paklaus skaitytojas.

Miestai ar kaimai?

Pirmiausia apie Amerikos mies-tus. Amerikos miestai daug kuo skiriasi nuo Europos miestų. Va, apie 5-kių ar 7-nių milijonų gy-ventojų Čikagos miestą dr. K. Grinius man rašo: „... Toliai bailsūs. Chicago ilgis, kaip nuo

bet gi, ar tai patogumai, apie kuriuos užsimota rašyti? — paklaus skaitytojas.

Miestai ar kaimai?

Pirmiausia apie Amerikos mies-tus. Amerikos miestai daug kuo skiriasi nuo Europos miestų. Va, apie 5-kių ar 7-nių milijonų gy-ventojų Čikagos miestą dr. K. Grinius man rašo: „... Toliai bailsūs. Chicago ilgis, kaip nuo

bet gi, ar tai patogumai, apie kuriuos užsimota rašyti? — paklaus skaitytojas.

Miestai ar kaimai?

Pirmiausia apie Amerikos mies-tus. Amerikos miestai daug kuo skiriasi nuo Europos miestų. Va, apie 5-kių ar 7-nių milijonų gy-ventojų Čikagos miestą dr. K. Grinius man rašo: „... Toliai bailsūs. Chicago ilgis, kaip nuo

bet gi, ar tai patogumai, apie kuriuos užsimota rašyti? — paklaus skaitytojas.

Miestai ar kaimai?

Pirmiausia apie Amerikos mies-tus. Amerikos miestai daug kuo skiriasi nuo Europos miestų. Va, apie 5-kių ar 7-nių milijonų gy-ventojų Čikagos miestą dr. K. Grinius man rašo: „... Toliai bailsūs. Chicago ilgis, kaip nuo

bet gi, ar tai patogumai, apie kuriuos užsimota rašyti? — paklaus skaitytojas.

Miestai ar kaimai?

Pirmiausia apie Amerikos mies-tus. Amerikos miestai daug kuo skiriasi nuo Europos miestų. Va, apie 5-kių ar 7-nių milijonų gy-ventojų Čikagos miestą dr. K. Grinius man rašo: „... Toliai bailsūs. Chicago ilgis, kaip nuo

bet gi, ar tai patogumai, apie kuriuos užsimota rašyti? — paklaus skaitytojas.

Miestai ar kaimai?

Pirmiausia apie Amerikos mies-tus. Amerikos miestai daug kuo skiriasi nuo Europos miestų. Va, apie 5-kių ar 7-nių milijonų gy-ventojų Čikagos miestą dr. K. Grinius man rašo: „... Toliai bailsūs. Chicago ilgis, kaip nuo

bet gi, ar tai patogumai, apie kuriuos užsimota rašyti? — paklaus skaitytojas.

Miestai ar kaimai?

Pirmiausia apie Amerikos mies-tus. Amerikos miestai daug kuo skiriasi nuo Europos miestų. Va, apie 5-kių ar 7-nių milijonų gy-ventojų Čikagos miestą dr. K. Grinius man rašo: „... Toliai bailsūs. Chicago ilgis, kaip nuo

rėsi turiningsenis, eis ir toliau, ar savo jėgas jungs į naujai laikraštį. Australijoje plunksnos darbininkų nedaug — susijungi-mas būtų tik sveikintinas. Rei-čia tikėtis, kad naujas laikraštis su kiekvienu numeriu tobu-lės, apims visus Australijos lie-tuvių ir bendruosius mūsų tautos reikalus ir palaipsniui įstengs įvykdyti visus uždavinius, kuriems jis ir yra gimes. To jam nuošir-džiai linkime.

Taip pat Australijos lietuvių Dr-jos gyvenimas šių metų išva- karasė įstatytas į naujas vėžes. Anksčiau veikusi to paties var-dro draugija buvo pritaikinta tik Sydney'aus negausiai lietuvių ko-lonijai. Nauji priimtųjų įstatų išplėčia Dr-jos veiklą ir apima gana įvairų po visą Australiją iš-siblaškiusių lietuvių gyvenimą.

Jos tikslas — jungti į vieną ben-druomenę visus lietuvių kilmės Australijos gyventojus, ugdyti jų tarpe demokratinę dvasią, ugdyti ir stiprinti gerasias tautinio cha-rakterio savybes, palaikyti tvirtą meilės jausmą Lietuvai, šią ak-ciją suderinant su veikiančiais Australijos įstatais; visokeriopai padėti naujai atvykstantiems ir besikuriantiems lietuviams; ko-voti visame kultūringame pa-saulyje leistomis priemonėmis už Lietuvos laisvę ir nepriklau-somybę...

Taigi šių metų pradžioje Aus-tralijos lietuviai atvertė tikrai naują savo bendruomeninio ir kultūrinio gyvenimo lapą. Lin-kime tą lapą prirašyti kuo turin-giausiais ir kuo gražiausiais dalykais.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Jos tikslas — jungti į vieną ben-druomenę visus lietuvių kilmės Australijos gyventojus, ugdyti jų tarpe demokratinę dvasią, ugdyti ir stiprinti gerasias tautinio cha-rakterio savybes, palaikyti tvirtą meilės jausmą Lietuvai, šią ak-ciją suderinant su veikiančiais Australijos įstatais; visokeriopai padėti naujai atvykstantiems ir besikuriantiems lietuviams; ko-voti visame kultūringame pa-saulyje leistomis priemonėmis už Lietuvos laisvę ir nepriklau-somybę...

Taigi šių metų pradžioje Aus-tralijos lietuviai atvertė tikrai naują savo bendruomeninio ir kultūrinio gyvenimo lapą. Lin-kime tą lapą prirašyti kuo turin-giausiais ir kuo gražiausiais dalykais.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Pr. N.

Amerikoje paminėta tragiškos A. Smetonos mirties sukaktis

IS JAV LIETUVIŲ SPAUDOS SKILČIŲ

Sausio mėnesio JAV lietuvių spauda paminėjo prieš 5 metus tragiškai žuvusio Nepriklausomybės Akto dalyvio ir Lietuvos Respublikos prezidento Antano Smetonos mirties sukaktį.

„Vienybės“ redaktorius J. Tyslavas pakartoja savo įspūdžius, patirtus prieš 5 metus, 1944 m. sausio 10 d., Antano Smetonos tragiškosios mirties vietoje Clevelande.

„Drauge“ Dr. J. Prunskis straipsnyje „Dienos ir žmonių, kurių neužmiršime“ bendrais bruožais nusako A. Smetonos biografiją, pabrėžia velionies ankstyvą įsitraukimą į aktyvią kovą dėl lietuvių tautos teisių ir str. baigia teigimu, kad nors „jo valdomoje Lietuvoje buvo suvaržytos kai kurios politinės laisvės, bet švietimo ir ūkinėje srityje kraštas padarė pažangą“.

„Garsas“ jaunesniajai senųjų emigrantų kartai, nemokančiai gimtosios kalbos pateikė Antano Smetonos gyvenimo ir darbų aprašymą anglų kalba.

Daug vietos A. Smetonos asmeniui ir jo veiklai pavaizduoti paskyrė „Dirva“.

Daugelyje vietų surengti vieši A. Smetonos minėjimai ir velionies intencija atlaikytos pamaldos.

A. Smetona gimė 1874 m. rugpjūčio 10 dieną, tad šiais metais sukanka 75 metai nuo jo gimimo.

Studija apie Lietuvos pripažinimą de jure

Čikagos universiteto studentė Aimee Isgrig, „Sandaros“ pranešimu, savo studiją mokslo laipsnui įgyti pasirinko temą „Jungtinių Valstijų pripažinimas Lietuvos de jure“.

Medžiagą savo darbui ji renka New Yorko ir Vašingtono archyvuose, o taip pat naudojasi

atsiminimais lietuvių, dalyvavusių Lietuvos atkūrimo darbuose arba turinčių žinių iš tų laikų.

Stud. Aimee Isgrig yra norvegų kilmės. 1945 m. ji kaip UNRRA'os pareigūnė buvusi Vokietijoje, čia susipažinusi su lietuvių tremtiniais ir juos labai pamėgusi.

BALF'o Igalotinis Jonas Valaitis

Tinkamas mūsiškių reprezentavimas bene ir bus paskatinęs jauną mokslininkę susidomėti Lietuvos istorija.

Baltieji nori „vieningos ir nedalios Rusijos“

ALT informacijos centras LAIC 1948. XII. 31 žinių santraukoje Nr. 165 pateikia plačią informaciją apie rusų emigrantų pastangas paruošti dirvą „vieningai ir nedalomai Rusijai“.

Informacija remiasi Povilo Durnio korespondencija, išspausdinta XI. 6 Belgijoje leidžiamame lenkų laikraštyje „Orzet Biaty“.

Joje sakoma, kad iš New Yorko Vokietijos nuykęs „Socialistinės Viestnik“ ir „The New Leader“ redakcijų narys Dr. David J. Dallin tarėsi su Sovietų pagrobų tautų atstovais. Dvi savaites pasitaręs su senosios ir naujosios rusų emigracijos atstovais, Dallin pastebėjo, „vieningos ir nedalios Rusijos“ tendencijas ir po to leidosi į derybas su atskirų tautybių atstovais: kaukazo, ukrainiečių, kazokų, gudų ir kt. tautų ir tautelių socialistais.

Jis neneigė teisės toms tautoms patiems dėl savo ateities apsispręsti, net atskirti, bet atsisakyti būti... klaida. Dailas rodinė, kad eventualiai karo veiksmams praėjus Rusijoje bus būsias chaosas, todėl siūlęs pasiremti turimajai Sovietų Sąjungos schema, sudaryti centrinę vyriausybę Maskvoje ir tik tada suorganizuoti demokratiškus rinkimus, tvarkomus iš Kremliaus.

Dailas reikalavo, kad jo kalbinamų tautų atstovai emigrantų, joje su jo planais sutiktų ir Vakarų valstybėms pareikštų, kad jie nieko kito netroškia, o tik sukurti (žinoma, laikinai) vieną visos Rusijos valdžią!

Dailo kalbinami atstovai kaip susitarę pareiškė, kad tokius rinkimus, po 30 metų komunistinio valdymo, be jokių abejonių laimėtų rinkimus vykdančiai centrinė valdžia, vadinasi, Kremlius, tik jau kitą viešpačių valdomas.

Mus labiausia domina tai, kad p. Dailo pasitarimose užkliūta ir už Baltijos valstybių.

Bet ši problema nesiduoda taip sprendžiama, kaip diktuoja Dailo pažiūros. Skersai kelia, kaip paaiškėjo diskusijose, stovėtas faktas, kad JAV ligi šiol nepripažino Estijos, Latvijos ir Lietuvos užgrobtimo. Todėl, p. Dailo nuomone, nėra reikalo (!) maskvinei centro valdžiai apvaldyti chaosą jų teritorijoje. Betgi klausimui — kodėl ukrainiečiai, gruzinai ar kazakai galėtų būti mažiau tikę chaosui suvaldyti — vieningos Rusijos atstovas Dailnas atsakymo nerada.

Apsaugok, Viešpatie, mus nuo

Dailno ir jo draugų, o su chaosu tai mes tikrai susidorsime!

Rooseveltaitė Ištėkėjo už Sovietų generolo

Toje patčioje LAIC informacijoje skaitome:

„Šia proga tenka pastebėti, kad neseniai Rooseveltaitė vedė buvus sovietinės generolas pradėjo dirbti Valstybės Departamente skyrė New York, kame turįs reikalo su Sovietinės imperijos kraštų reikalais. Būtų galima, jei tik rusiškos kilmės asmuo turėtų sprendžiamąjį balsą. Deja, lenko korespondento teigimas, kad politikai daugiau dėmesio kreipia Kerensko ar Dailno pareikškimams, nei pavergtų tautų atstovams, turi krislį tiesos.“

Estai renkasi kongreso

Vasario 24 d. New York'e šaukiamas viso pasaulio estų kongresas, kuris svarstys skaudžiuosius bolševikų pavergtos ir kankinamos estų tautos klausimus.

„Draugas“, skelbdamas šią žinią, sako, kad lietuviai nuosirdžiai palinkės estams geriausios sėkmės nustatyti tinkamiausias gaires darbu ir kovai ginti Estijos žmonių teises į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą.

Mes to savo likimo būčiuilams ir kovos draugams estams iš širdies gelmių linkime. J. Lūžys

Amerika prakalbėjo faktų kalba

(Atkelta iš 1 psl.)

Per visą šį laiką žymiausi atominės jėgos mokslininkai dirbo dieną ir naktį puikiausiose ir geriausiose pasaulio laboratorijose. Hanford ir Oak Ridge yra puikiai įrengti institutai, o Los Alamos imonėse tūkstančiai technikų dirba tik ginklus.

Ar kas nors įsivaizduoja, kad per trejus metus po Hirošimos mes būtume sukūrę šias milžiniškas imones tik pelemis gaminti?

Kiekvienas, kuris pažįsta amerikiečių uolumą ir išradingumą, negalėtų nepadaryti šių išvadų: a) Amerika turi pakankamai atominių ginklų, b) JAV turi keletą šių ginklų tipų, c) 1949 metų atom bombos modelis turi daug kartų didesnę ardomąją jėgą už 1945 metų modelį.

Bet vis dėlto pasaulyje yra vėdama propaganda, kad atominė bomba pervertinama, kad ji negalinti lemti, kad tai esą fantastų svaigėlojimai ir kad nereikia užmiršti, jog karus gali nulemti tik seno pobūdžio armijos ir laivynai. Kad rusams šios rūšies propaganda tinka, netenka abejojti, bet tiesiog nesuprantama, kodėl ir dalis amerikiečių išjuočia atomo bombą. Būtu daug protingiau atkreipti dėmesį į Atominės energijos komisijos pirmininko D. Lilienthalo pareikškimą: „Kai kurie asmenys pradedą teigti, kad šis žmogaus su-

kurtas žemės drebėjimas nėra toks baisus. Patikėkite man, jis yra labai baisus!“

Yra neabejotina tiesa, kad JAV atomo bombos nepervertina: jas dirbė ir į jas tik vyrai yra ne fantastai, bet realistai. Ištikus reikalui, reikia tik prezident-

BALF'o Igalotinis J. Valaitis kalba LTB apygardų pirmininku Seligenstade.

Karo metu paskelbus mums karą turėjo vieną ir tą patį, kad vokiečiai pradėjo just mūsų kūrą. Net ir tada mes dar negalėjome vokiečių pulti. Mes puoleme tik vokiečių armijas Prancūzijoje su šautuvais ir dinamitu. Mes niekuomet nepuolėme Vokietijos širdies.

II-jo Pasaulinio Karo metu paskelbus mums karą vėl praėjo metai, kol mūsų žemyno jėgos susitiko su vokiečiais. Vos po dviejų metų mūsų bombonešiai galėjo paliesti Berlyną. Trys metai turėjo praėti, kol mūsų pirmieji bombonešiai pradėjo žerti padegamąsias bombas ant Tokio.

Tačiau, dabar Rusijai mus staiga užpuolus, po kelių valandų strateginė oro vadovybė galėtų pradėti puolimą. Jų taikiniai būtų Rusijos širdis. Bomboms vežti angos būtų pakrautos ne dinamitinėmis bombomis, bet atominiais ir giminingais ginklais.

Trumpai tariant, pirmą kartą mūsų laikų istorijoje mes turime tikrą pirmos eilės gynybą. (B. d.)

25 1949. II. 12 ŠACHMATAI Veda K. Skėma

KAS ATSTOVAVO TARYBŲ LIETUVA SSSR KOMANDINĖSE PIRMENYBĖSE

Pirmoji lentoj lošęs Mikėnas surinko 5 taškus iš 6 galimų! Jis nugalėjo Bondarevskį (Leningrad), Sokolį (Ukraina) ir kt. Vistanekis surinko 3 t. iš 6, Cholenov 3 t. iš 4, Višomirskis 3 t. iš 6, Disler 2 t. iš 6 (laimėjo prieš Aroną (RFSR), Chaot 2 t. iš 6, Barzaukas 1 t. iš 6, Farber 2 t. iš 6, Tirovski 2 t. iš 6 (Ivėikė Judovičius (Maskva), Golubev 0 t. iš 1, Gordon 0 t. iš 1, Borodkina 3 t. iš 5 ir Lukauskienė 0 t. iš 1.

Komandos kapitono buvo A. Vladimirovas. L. Abramavičius esąs diskvalifikuotas už „smukimą moralę“.

— Žinomas mūsų šachmatininkas Kazakevičius iš Amerikiečių zonos išvyksta į Australiją.

— L. Prins laimėjo Olandijos pirmenybes su 7½ tšk., Kramer 7 t., Van Scheltinga 6 t. ir t. L. Prins tokiu būdu gavo teisę iššaukti M. Euwe matui dėl Olandijos meistro titulo.

Išpūdinga dviejų didmeistery kova

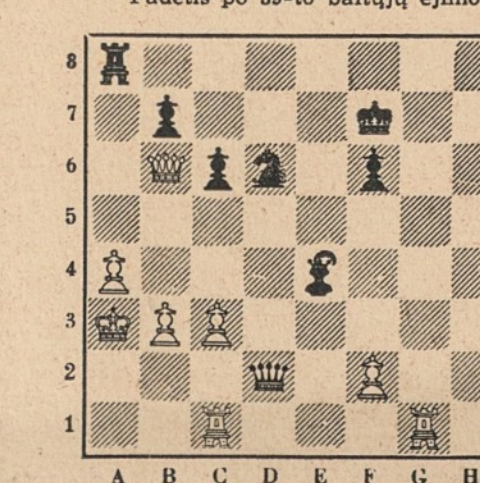
Nors pasaulio eksmeisterio M. Euwe forma paskutiniu metu gerokai sušlubavusi, ir praėjusių metų Venecijos turnyre jam teko pasitenkinti IV vieta (po Najdorf, Canal ir Barca), vis dėlto tame turnyre jis parodė puikių dalykų, kaip kad ir šioj partijoj, kuri buvo apdovanota grožio prizų.

Balti: Tartakover Juodi: Euwe (Italiska)

1. e4 e5 2. f3 c6 3. Rc4 Rc5 4. c3 Rb6 5. d4 Ve7 6. 0-0 d6 7. h3 Zif 8. Be1 0-0 9. Za3 Zf8 (Geriau 9... Kh8, sekant 10... Zg8 ir f6) 10. Rf1 Ze8? (Geriau būtų 10... Zd7) 11. Ze4 f6 (Nors ir pėstininko kaina neužleistų centrai) 12. a4! c6 (Geriau negu a6) 13. Zb6 a6 14. Vb5+ Ze6 15. Vb6 g5 16. Ra4 h6 17. h4? (Visai klaidingas planas. Baltieji nenumato, kad jie atidarys h liniją ne savo naudai) 17... Kh7 18. hg5 hg5 19. de5 de5 20. Re3 Bh3 21. g3? (Karaliui atsitraukimo laukias turėjo būti numatyta f1) 21... Kg6 22. Kg2? Zf4+ 23. g4 Rh3+ 24. Kg3 (Po 24. Kgl sektų g4 25. Rc5 Vg7 ir baltieji pasijustų atsidūrę mato tinkle) 24... e4+ 25. Rf4 Vd7! 26. Zh2 g4+ 27. Rf4 Bh4+ 28. Ke3 Rg2! 29. Zf3 Be4+ 30. Ke4

Zd6+ 31. Kd3 Vf5+ 32. Kd4 Vf4+ 33. Kd3 Vc4+ 34. Ke2 Rf3 35. b3? (Su 35. Vd4 baltieji galėjo labai apsupkinti juoduoją laimėjimą) 35... Re4+ 36. Kb2 Vd3 37. Bg1+ Kf7 38. Be1 Vd2+ 39. Ka3 (Žiūr. diagramą)

Padėtis po 39-to baltųjų ėjimo

Toliau sekė: 39... Ze4+! 40. b4 Ba4+ 41. Ka4 Va2+ 42. Kb4 Vb2+. Baltieji pasidavė, nes jei 43. Ka5, tai Va3 mato, o jei 43. Kc5, tai Vf2+ ir laimėtų valdovė.

KEISTAS PASIKALBĖJIMAS...

Australijos 1949 m. meisters Purdy žurnale „Chess World“ šiu metų sausio mėn. n-ry rašo, kad jo brolis — statybos inžinierius, būdamas darbovietėje prie užtvankos statybos, pastebėjo keistą dviejų darbininkų — betono maišytojų pasikalbėjimą. Kas minutę ar dvi vienas darbininkas pasakydavo keletą žodžių kitam, o tas kitas vieton atsakymo tylėdavo. Inžinierius pagaliau išaiškino, kad jie lošė nežidurami ir lėntą šachmatais, ir abu buvo pabaltiečiai. Taigi šachmatai gali pajavairinti ir nuobodas bei monotoniško darbo valandas.

Lietuvos gelbėjimo akcija JAV-ėse

Neseniai nuykę į JAV VLIK'o

pirm. M. Krupavičius ir Vyk. Tar. pirm. V. Sidzikauskas New York'e turėjo spaudos konferenciją. Jų padarytus pareikškimus paskelbė Associated Press, o išsispausdino pirmame puslapyje „NYHT“ ir „Stars and Stripes“. Straipsniuose rašoma, kad vien 1948 m. iš Lietuvos deportuota 200.000 lietuvių, o krašte likusieji lietuviai, jei sovietai ir toliau valdys, per penkerius metus bus visiškai išnaikinti. Abu pirmieji tikis, kad galės kalbėti taisytybomis savo krašto klausimais Vašingtone su valstybės departamento pareigūnais.

Amerikos Liet. Taryba vasario 1 d. paskelbė naują Lietuvos gelbėjimo vąj. Tikimasi Liet. vadimo reikalams surinkti 100.000 dol. Atsišaukime be kita ko sakoma:

„Amerikos Lietuvių Tarybos akcija susilaukia vis didesnio krašto vyriausybės pritarimo ir įvertinimo, visuomenė ir spauda vis daugiau reikiša susidomėjimo Lietuvos padėtimi. Bet tuo mes negalime pasitenkinti. Lietuvos išlaisvinimo darbas ir kova turi būti toliau tęsiama, kol faktinė Lietuvos Nepriklausomybė bus atstatyta“ („Zib.“)

Nuteistas kardinolas Mindszenty

Komunistinė Vengrijos vyriausybė, norėdama pagal Maskvos įsakymą sunaikinti Katalikų Bažnyčios sluogsiuose stipriai besireiškiančią opoziciją prieš visišką krašto sukomunistinimą, praėitų metų Kūčių dieną suimdin Vengrijos Kat. Bažnyčios Primą kardinolą Mindszentį ir apkaltino jį krašto išdavimu, nelegalia devijų prekyba, siekiu atstatyti Vengrijos monarchiją, šnipinėjimu Vakarų valstybių

naudai ir eile kitokių bolševikams įprastų išgalvoti nusikaltimų. Nepaisydamas visame kultūringame pasaulyje per išitus šimtmečius įsigalėjusio papročio, pagal kurį kardinolai priklausė tik Šventosios Kolegijos jurisdikcijai, ir viso krikščioniškojo pasaulio pasipiktinimo ir protestų, vasario 3 d. Budapešto „Liaudies Tribunolas“ pradėjo svarstyti kardinolą Mindszentį bylą. To pat mėn. 8 d. automatiniiais ginklais ginkluotų sargybų budriai saugomas tribunolas paskelbė sprendimą, kuriuo kardinolas Mindszenty nubautas kalėti ligi gyvos galvos, o kiti 6 jo bylos bendrininkai — Vengrijos Katalikų Bažnyčios veikėjai nubauti mautėms kalėjimo bausmėmis. Visų jų turtai konfiskuoti valstybės naudai.

Pasaulio spauda vieningai tvirtina, kad tik kankinimų ir Sovietų sėkmingai išbandytų katalikų veikimo įtakoje kardinolas prisipažinęs dėl visų jam įmetamų kaltinimų.

Prokuroras padavė apeliaciją, nes jis buvo prašęs kardinolui mirties bausmės.

Kard. Mindszenty nuteisimu ypač susijaudino Vatikanas. Popiežius Pijus XII pareiškęs savo giliu susirūpinimą ir svarstęs kokių imtis priemonių dėl šio neturinčio sau pavyzdžio Katalikų Bažnyčioje įvykio.

Prieš sprendimo paskelbimą už kard. Mindszentį Anglijoje, Amerikoje ir visame krikščioniškame pasaulyje buvo atlaikytos pamaldos.

UŽSIENIEČIAI RYTŲ ZONOS KACETUOSE

„Kovotojai prieš nežmonišku“ praneša, kad rytų zonos koncentracijos stovyklose laikomi ir užsieniečiai. Buchenvalde yra suimtas albanas Victor V. Coha, nes jis nenorėjęs perduoti okupacinei valdžiai vienam žveicarui priklausantį turtą. Tame pačiame Buchenvalde mirė bado Peru konsulas Alfredo Habedank ir Meksikos konsulas Carlos Stahl. Italas Dante Ugette, Tarpt. Raud. Kryžiaus įgaliotinis Berlyne, buvo surastas Mühlebergo kacetose sergąs.

1947 m. Hohenschnhauserio kacetose vandens liga mirė pirmasis po kapituliacijos Berlyno apsaugos policijos v-kas Karl Heinrich, kuris prieš tai buvo sėdėjęs nacių kacetuose septynerius metus.

Die Welt, pranešdamas apie šiuos faktus, nurodo, kad Berlyno studentų atstovybė kreipėsi į

NEMOKAMAS PASTAS Į UŽSIENĮ

HQ PW/DP Division, Lemgo, praneša, kad Vokiečių paštas yra įsakytą priimti neapmokėtus tremtinių laiškus į užsienį.

Tremtinių laiškas su voko viršuje, dešinėje pusėje įrašus: „Displaced Persons Mail“ turi būti įteikiami atitinkamam DPAC.

VATIKANO RADIO STOTIS KALBA LIETUVIŠKAI

Seštadieniais 20—20.15 val. (Vidurio Europos laikų) bangomis 48,47 ir 50,26 mtr. (trumposiomis) ir 391 mtr. (vidutinėmis).

Sekmadieniais 15—15.15 val. (Vidurio Europos laikų) bangomis 19,87 ir 31,10 mtr. (trumposiomis).

Padėka.

„Mūsų Kelio“ Vyr. Redaktoriui p. D. Penikui, už pusę kainos perleisdamas Lietuvių Kalbos Vadovui spausdinti reikalingus akcentus ir tuo prisidėjęs prie greitesnio jo išleidimo, o leidėjams suteikdamas 500 DM — nuosirdžiai dėkoju.

P. Gaučys, LTB Centro Komiteto Pirm.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Gimtoji Salis, Dvisavaitinis Belgijos lietuvių rotatorių spausdintas laikraštis, Nr. 2 (1949. I. 31). Keletas straipsnių ir pluoštas aktualios medžiagos, ypač iš Belgijos lietuvių rūpesčių.

Australijos Lietuvis, Australijos lietuvių dvisavaitinis laikraštis. Nr. 7 (1948. XII. 6).

keturias okupacines jėgas Berlyne, prašydama, kad būtų lautas nekaltus studentus suimnėti.

W. Nr. 10

— DPD, II. 5. Prezidentas Trumanas spaudos konferencijoje pareiškė, kad gen. Clay ir toliau lieka savo vietoje, nes šiuo metu užs. reik. ministerija neperimanti amerikiečių okupacines zonos Vokietijoje.

— BBC, II. 8. Berlyno burmistras Reuter Londone pareiškė, kad jo vizito tikslas Anglijoje yra gauti D. Britanijos vyriausybės pritarimą, kad Berlynas kaip XII-ji Vakarų Vokietijos federacijos valstybė būtų įrašyta į Bonnos konstituciją. Jis pagedauja, kad vakarų Berlyno sektoriuose būtų įvesta D. Markė.

— BBC, II. 6. Vakarinių zonų karinė valdžia, ryšius su Berlyno blokada, nuo vasario 6 d. išdraudė bet kokį autotransporto susisiekimą su rytų Vokietija.

— Londonas. Per praėjusius metus D. Britanija eksportavo rašomųjų mašinėlių už 0,5 mil. sv. st., arba 10 kartų daugiau kaip paskutiniiais metais prieš karą.

— Paryžius. Vyriausybės išleistojo krašto atstatymo reikiamas 100 milijardų valstybės pasakla buvo visa pasirašyta dar prieš terminą.

— Budapeštas. Vengrijoje surasti nauji geležies rūdos kiodai. Iki šiol Vengrijos geležies rūda padengdavo tik 25% jos poreikavimavo.

— Vašingtonas. Fordo b-vės direktorius Henry Fordas pareiškė, kad yra sudaryta tarptautinė Fordo b-vė — „Ford-International Company“, kuri apima visame pasaulyje esančius Fordo fabrikus.

Pranešimai

Išskyringuoitiesiems.

Visi išskyringuoitiesiems, padavę IRO apeliacijas, turi tuojau pranešti apie tai Baltų Centrinei Tarybai, kad ji galėtų reikiamu laiku paremti jų skundus atitinkamose įstaigose. Apeliacijas negiamai išsprendus, šiuos žygius daryti yra jau žymiai sunkiau.

Pranešant BCT apie apeliacijos padavimą, reikia kartu trumpai nupasakoti ir bylos eigą. Pranešimus siųsti per savo apygardų atstovus, kurie paduodamas BCT žinias turi patvirtinti.

BALTŲ CENTRINĖ TARYBA.

Į KANADĄ KVICEIAM

kalviai-meninkai, sugebą ornamentuoti geležį. Ieškoma 50 vyrų, iki 45 m. amž.; gali būti ir vedę — jų šeimos galės vykkti vėliau.

Norintieji skubiai praneša savo pavardes (su reikalingais duomenimis) BCT.

— Kanados firma ieško 15 aukštai kvalifikuotų geležies darbininkų. Kandidatų prašomi skubiai prisijusti savo pavardes, vardus, amžių, šeimos būklę ir patyrimą (rodančius dokumentus BCT, Detmold, Wittjestr. 14.

IEŠKOMI SPECIALISTAI-INSTRUKTORIAI

Invaliųjų amatų mokykla Bedburge, 32 DPACCS, ieško šiems amatams mokyti instruktorių: batiuvių, siuvėjų, laikrodininkų, auto-mechanikų, stalių, meniškių odos dirbinių ir braižytojų.

Kandidatai, gerai moką vokiečių, su biografijomis daviniais ir specialybės įrodymais prašomi skubiai laišku ar asmeniškai kreiptis į Baltų Centr. Tarybą, Detmold, Wittjestr. 14.

Kiekvienas gali gauti premiją.

Kas nuo šios dienos iki mėn. galo Vokietijoje nupirkęs J. Kaupo knygą „Dr. Kripštukas pragare“

prisiųs rašukėla iš platintojo, kad knyga tame laikotarpy pirktą bei 40 Dpf. persiuntimui, gaus knygų DM 3.— vertės priedą.

Iš ten, kur minėta knyga jau išparduota, gali siųsti DM 4,40 tiesiog leidyklon, P. Abelkis, Freiburg i. Br., Jägerhausleweg 5.

Bus prisiųsta J. Kaupo knyga ir priedai kartais.

PRANEŠIMAS

Jūs atelitis visuose kraštuose užtikrinta, išmokus lengvos ir pėnigos radio techniko specialybės. Todėl neatidėliodami užsirašykite į neaktyvaizdinę radio technikos mokyklą, vedamą prityrusių radio technikos specialistų — diplom. inžinierių. Mokslas einamas vokiečių kalba, tačiau pagedaujant, iš lietuvių rašom. darbai priimami ir lietuvių kalba. Pamokos ir rašom. darbai siuntinėjami paštu. Visa mokslo medžiaga suskirstyta į 52 pamokas. Kursą iškliausiusiems ir išlaikiusiems egzaminus išduodami liudijimai. Be to, absoltantai rekomenduojami į vokiečių remonto dirbtuves praktikai atlikti.

Reikalaukite smulkesnių informacijų, pridėdami pašto ženklą atsakymui. Mokyklos DP generalinis atstovas A. Dagys (13a) Erlangen/Bayern, Oberst Drausnistr. 1 (DP Camp E-6).

Brangiam kolegai muzikui St. Galilevičiui, tėveliui muzikui Emerikui Galilevičiui

mirus, reikiame gilią užuojautą

Vaičiūnai, Vasiliauskai, Adamavičiai, Motekaičiai, Velbasiai

A. Gricevičienė ir p. Gricevičius

didžio liūdesio valanda, mylimam vyriui ir broliui mirus, nuosirdžią užuojautą reikiame

A. S. Velbasiai

P. p. Anicetai ir Aldonai Cvirkaitės, jų mylimai motutėi mirus, liūdesio valandoje reikiu gilia užuojautą.

Jonas Bartnikas